

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

25 april 2006

ONTWERP VAN DECREET

**tot wijziging van sommige bepalingen in titel II van de decreten
betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door de heer Johan Verstreken**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche.

Vaste leden:

de heren Erik Arckens, Johan Deckmyn, Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Jurgen Verstrepen;

de heren Carl Decaluwe, Stefaan De Clerck, Steven Vanackere, Johan Verstreken;

de heer Jean-Marie Dedecker, mevrouw Margriet Hermans, de heer Herman Schueremans;

de heer Bart Caron, mevrouw Els Robeyns, de heer Dany Vandenbossche.

Plaatsvervangers:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Freddy Van Gaever, Frans Wymeersch, N.N.;

de dames Vera Jans, Sabine Poleyn, Tinne Rombouts, de heer Johan Sauwens;

mevrouw Patricia Ceysens, de heren Marnic De Meulemeester, Sven Gatz;

mevrouw Michèle Hostekint, de heren Jan Roegiers, André Van Nieuwkerke.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;

de heer Kris Van Dijck.

Zie:

762 (2005-2006)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

	Blz.
1. Toelichting van het ontwerp van decreet door mevrouw Caroline Uyttendaele, adviseur van de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme	4
2. Algemene bespreking	10
3. Artikelsgewijze bespreking en stemming	17
4. Eindstemming.....	21

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media behandelde op 30 maart en 20 april 2006 het ontwerp van decreet tot wijziging van sommige bepalingen in titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005.

1. Toelichting van het ontwerp van decreet door mevrouw Caroline Uyttendaele, adviseur van de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme

- De evolutie in Vlaanderen met betrekking tot de nood aan een nieuw decreet op de VRT

Mevrouw *Caroline Uyttendaele* deelt mee dat het voorontwerp van decreet principieel werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 25 november 2005. De Vlaamse mediaraad en de SERV hebben hun advies gegeven in december 2005. Het advies van de Raad van State is in februari 2006 gekomen en de Vlaamse Regering heeft het ontwerp van decreet definitief goedgekeurd op 24 februari 2006.

Spreker wijst op het standpunt van de Vlaamse Regering die meent dat het kader waarbinnen de VRT functioneert moet worden aangepast aan de actuele omstandigheden en inzichten. Het betreft onder meer de nieuwe normen inzake deugdelijk bestuur en een aantal ontwikkelingen op Europees vlak. Het is de bedoeling een kader te scheppen zodat de VRT ook in de toekomst in het snel evoluerende medialandschap zijn specifieke rol optimaal zou kunnen blijven vervullen. De Vlaamse Regering is zich in elk geval bewust van het belang en de noodzaak van een sterke, slagvaardige en onafhankelijke publieke omroep, en wil hiervoor een nieuw decretaal kader uitwerken dat geldig en relevant kan blijven voor minstens de komende tien jaar.

De nood aan een aanpassing van de mediadecreten voor wat betreft de openbare omroep blijkt ook uit een aantal eerder geformuleerde politieke doelstellingen en bekommernissen met betrekking tot de werking van de openbare omroep in Vlaanderen. Spreker verwijst in de eerste plaats naar het regeerakkoord waarin bepaald is: “We voorzien in het decretaal raam voor de VRT een versterkte controle-mogelijkheid op het vlak van financiële transparantie

onder andere betreffende commerciële activiteiten en reclame-inkomsten”.

Op basis van het regeerakkoord heeft minister Bourgeois vervolgens zijn beleidsnota Media geformuleerd waarin te lezen staat over de openbare omroep: “Vanuit dit kader dringt zich een decretale aanpassing van de institutionele structuren van de VRT op, zonder dat daarbij geraakt wordt aan de autonomie van de VRT. In dit kader dient ten gronde onderzocht te worden hoe de algemene principes van deugdelijk bestuur zoals vervat in de gedragscode inzake ‘corporate governance’ en de krachtlijnen van Beter Bestuurlijk Beleid kunnen verzekerd worden in het decretale en vennootschappelijke kader dat de basis vormt voor het VRT-statuut.” (*Parl. St. VI. Parl. 2004-05, nr. 91/1*).

Daarnaast nam het Vlaams Parlement op 2 maart 2005 een met redenen omklede motie aan waarin de Vlaamse Regering gevraagd wordt een regelgeving uit te tekenen die een grotere transparantie waarborgt en die een beter evenwicht tot stand brengt in de institutionele structuren van de VRT, waarbij maximaal rekening wordt gehouden met de principes van deugdelijk bestuur (*Parl. St. VI. Parl. 2004-05, nr. 91/3*).

Spreker verwijst ook naar de discussienota over de openbare omroep in het digitale tijdperk die in juli 2005 door minister Bourgeois bij het Vlaams Parlement werd ingediend (*Parl. St. VI. Parl. 2004-05, nr. 449/1*) en waarin hij het volgende stelde: “in het huidige digitaliserende medialandschap dringt een verduidelijking van het maatschappelijk doel van de VRT zich op, waarbij een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de activiteiten van de openbare omroep die binnen de openbare opdracht vallen, en de activiteiten die daarbuiten vallen”.

- Nieuwe regels in Europa

Ook op Europees vlak zijn er een aantal regels die een nieuw licht werpen op het statuut van de openbare omroep. Er is in de eerste plaats het Protocol van Amsterdam met betrekking tot de openbare omroep. Dit protocol geeft de lidstaten ruime bevoegdheden met betrekking tot de organisatie van hun openbare omroep. Het protocol bepaalt: “De bepalingen van het verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap doen geen afbreuk aan de bevoegdheid van de lidstaten om te voorzien in de financiering van de publieke omroep, voor zover deze financiering wordt verleend aan omroeporganisaties voor het vervullen

van de publieke opdracht zoals toegekend, bepaald en georganiseerd door iedere lidstaat en, voor zover deze financiering de voorwaarden inzake het handelsverkeer en de mededingingsvoorwaarden in de gemeenschap niet zodanig verandert dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad, waarbij rekening wordt gehouden met de opdracht van deze publieke dienst”.

Spreeker stelt dat de lidstaten autonoom kunnen bepalen hoe hun openbare omroep georganiseerd is, welke opdracht die precies moet vervullen en hoe zij precies de financiering daarvan gaan organiseren. Deze bevoegdheid is echter niet onbepaald. In november 2001 werd een mededeling geformuleerd door de Europese Commissie over de toepassing van de regels inzake staatssteun op de openbare omroep. Intussen werden een aantal openbare omroepen in Europa effectief aan een onderzoek onderworpen, en werden door de Europese Commissie ook een aantal vragen gesteld over de VRT.

In de mededeling van de Europese Commissie van november 2001 staat onder andere onder welke voorwaarden een openbare omroep middelen kan krijgen van de overheid, zonder dat het gaat over verboden staatssteun. De Commissie somt een aantal voorwaarden op. In de eerste plaats moet de publieke opdracht van die omroep heel nauwkeurig omschreven zijn. Hoe die precies luidt, hoe breed of hoe smal die geformuleerd wordt, kan de lidstaat zelf bepalen, maar ze moet wel nauwkeurig omschreven zijn. Er moet effectief toezicht gehouden worden op het vervullen van die openbare opdracht door een onafhankelijke instantie. De openbare financiering die aan de omroep wordt gegeven, moet proportioneel zijn. Dit verwijst naar de bekende regel dat er geen overcompensatie mag plaatsvinden. En ten slotte moet er ook een controle georganiseerd worden op die openbare financiering voor de openbare omroep. Al deze elementen moeten dus ook in Vlaanderen gewaarborgd worden.

- Wat blijft er onveranderd in de organisatie van de VRT?

In de eerste plaats blijft de VRT een nv van publiek recht, met een raad van bestuur en een gedelegeerd bestuurder. De Vlaamse wetgever had in 1997 beslist om de VRT te organiseren als een nv van publiek recht, zodat de openbare omroep integraal deel kan uitmaken van de ontwikkelingen in het medialand-

schap, en ook om het voor de openbare omroep mogelijk te maken om in een concurrentiële omgeving te kunnen opereren als een bedrijfseconomische eenheid.

Ten tweede blijft ook de omschrijving van de openbare omroepopdracht grotendeels ongewijzigd. Er wordt wel een kleine zinsnede aan toegevoegd, namelijk dat alle activiteiten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot de uitvoering van de opdracht, ook tot de openbare opdracht behoren.

Ten derde blijft ook de autonomie van de VRT gewaarborgd. Daarover zijn er een aantal misverstanden geweest, in bijzonder wat betreft programma-aanbod en uitzendschema. Het is uiteraard niet de bedoeling dat de politiek daar zeggenschap over zou krijgen.

Ten slotte blijven ook de bepalingen in verband met financiën, personeel en programma's ongewijzigd.

- Afbakening van de merchandising en de nevenactiviteiten

Het ontwerp van decreet bevat zes grote veranderingen. Een eerste verandering heeft te maken met de merchandising en de nevenactiviteiten die de VRT kan verrichten, zoals omschreven in de voorgestelde wijziging van artikel 8 van de gecoördineerde media-decreten. Het betreft specifieke activiteiten die buiten de openbare omroep-opdracht liggen. Het zijn dus andere activiteiten dan het produceren, laten produceren of verwerven van programma's, het samenstellen van het programma-aanbod en het omroepen of laten omroepen ervan.

Merchandising betreft de activiteiten die gericht zijn op het behalen van voordeel uit de bekendheid van programma's uit het aanbod van de VRT. Het betreft bijvoorbeeld het verkopen van kleding of boeken waarin verwezen wordt naar specifieke programma's. Daarnaast zijn er de 'nevenactiviteiten'. Dit is een iets ruimere categorie, en omvat alle andere activiteiten die de VRT zou verrichten en die buiten de openbare opdracht te situeren zijn, maar die ook geen merchandising zijn.

Spreeker verduidelijkt dat de VRT tot op heden min of meer vrij is om deze activiteiten van merchandising en nevenactiviteiten te organiseren, al moeten ze wel verband houden met de omroepactiviteiten. In

het voorliggende ontwerp van decreet wordt het uitoefenen van die merchandising en nevenactiviteiten gekoppeld aan voorwaarden, en dit om een aantal doelstellingen te realiseren.

In de eerste plaats is het de bedoeling dat daardoor meer openheid en transparantie zou komen over de merchandising en nevenactiviteiten en ook dat die activiteiten aan marktconforme voorwaarden verricht zouden worden. Ten tweede wil de regering dat dit soort activiteiten altijd volledig ten dienste staat van de openbare opdracht, en ten derde is het ook de bedoeling om het toezicht van de raad van bestuur op dit soort activiteiten te versterken.

Om de geformuleerde doelstellingen te realiseren worden een vijftal concrete voorwaarden opgelegd aan de merchandising en nevenactiviteiten.

In de eerste plaats moeten deze activiteiten samenhangen met of verband houden met de openbare omroep-opdracht. Dat is een gelijkaardige voorwaarde als diegene die nu al bestaat. In de tweede plaats moeten merchandising en nevenactiviteiten passen binnen een kader dat vooraf werd goedgekeurd door de raad van bestuur. Het is daarbij niet de bedoeling dat de raad van bestuur elke activiteit individueel moet goedkeuren. Elk boek dat gepubliceerd wordt, zal bijvoorbeeld niet aan de raad van bestuur moeten worden voorgelegd, maar de raad van bestuur zal een globaal kader moeten maken waarin alle merchandising en nevenactiviteiten moeten passen. Ten derde moet dit soort activiteiten tot doel hebben om programma's en diensten binnen de openbare opdracht te ondersteunen, om de verspreiding ervan te faciliteren, of om de kosten van het aanbieden ervan te verlichten. Ten vierde moet dit soort activiteiten zelfbedruipend zijn en moet de transparantie gewaarborgd worden via een gescheiden boekhouding. Het is inderdaad zo dat geldt dat de overheid aan de openbare omroep geeft voor het uitoefenen van zijn openbare opdracht, niet mag gebruikt worden voor het organiseren van commerciële activiteiten. Dit moet via de gescheiden boekhouding worden gewaarborgd. Ten vijfde moeten de merchandising en nevenactiviteiten worden uitgevoerd tegen marktconforme voorwaarden en mogen zij geen ernstige verstoring van de concurrentie veroorzaken.

– Het VRT-Charter Deugdelijk Bestuur

Een tweede expliciete wijziging is de decretale verplichting die wordt opgelegd in verband met een VRT-Charter Deugdelijk Bestuur. In het te wijzigen

artikel 9bis van de gecoördineerde mediadecreten wordt de aandacht die de VRT vandaag al heeft voor deugdelijk bestuur decretaal verankerd.

De raad van bestuur heeft nu reeds een charter inzake deugdelijk bestuur opgesteld, maar door het ontworpen artikel 9bis wordt dit ook werkelijk in het decreet vastgelegd. Dit artikel bepaalt verder dat dit charter zal moeten opgesteld worden door de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder in onderling overleg. Het charter regelt de wijze waarop zowel de raad van bestuur als de gedelegeerd bestuurder hun bevoegdheden gaan uitoefenen, en zal ter kennisgeving moeten voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering.

De decretale verankering van het VRT-Charter Deugdelijk Bestuur is een eerste indicatie van een belangrijke doelstelling van de Vlaamse Regering, namelijk het streven naar meer evenwicht in de bevoegdheden tussen de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder.

– Coöptatie van onafhankelijke bestuurders in de raad van bestuur

Een derde nieuwigheid in het ontwerp van decreet over de VRT is de mogelijkheid om in de raad van bestuur onafhankelijke bestuurders te coöpteren. Deze mogelijk ligt vervat in het te wijzigen artikel 11 van de mediadecreten, waarin bepaald wordt dat de raad van bestuur bestaat uit minimum 12 en maximaal 15 leden. Er staat verder vermeld dat er 12 leden worden aangewezen worden door de Vlaamse Regering, zoals vandaag, maar nieuw is dat er een mogelijkheid geboden wordt voor de leden van de raad van bestuur om maximaal drie bestuurders te coöpteren.

De coöptatie gebeurt op basis van aantoonbare expertise inzake mediabeleid of bedrijfsbeleid. Het is dus zeker niet de bekommernis van de Vlaamse Regering dat de huidige leden van de raad van bestuur onvoldoende bekwaam zouden zijn. De leden van de raad van bestuur wordt echter wel de mogelijkheid gegeven om, indien nodig, bijkomende expertise aan te trekken, bijvoorbeeld inzake mediabeleid of inzake bedrijfsbeleid.

– Nieuwe verhouding raad van bestuur – gedelegeerd bestuurder

Een vierde zeer belangrijke wijziging houdt verband met de nieuwe verhouding die wordt nagestreefd tussen de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuur-

der. Het is immers de bedoeling om te komen tot een beter evenwicht tussen beide organen.

De raad van bestuur wordt opgewaardeerd tot een volwaardig bestuursorgaan. Hij krijgt de bevoegdheden die worden opgesomd in het te vervangen artikel 12, §1, van de gecoördineerde mediadecreten, maar de bevoegdheden worden niet meer beperkt tot deze opsomming, zoals dat vroeger wel het geval was.

Er worden ook een aantal nieuwe bevoegdheden aan de raad van bestuur toevertrouwd, en in de eerste plaats betreft het de bevoegdheid om te beslissen over aangelegenheden met een strategisch karakter. Het betreft deze aangelegenheden die rechtstreeks of onrechtstreeks een belangrijke impact kunnen hebben op het handelen van de VRT in de Vlaamse samenleving of op het Vlaamse medialandschap, op de situatie van andere Vlaamse mediaspelers, of op het mediagebruik van de Vlaming in het algemeen, zoals bijvoorbeeld de uitbouw van nieuwe digitale diensten door de openbare omroep, het eventueel uitgeven van een tijdschrift door de openbare omroep, of beslissingen in verband met het zenderpark. Dat soort beslissingen zal kunnen beschouwd worden als aangelegenheden met een strategisch karakter en zal dus moeten worden genomen door de raad van bestuur.

Het is de raad van bestuur zelf die beslist over het strategisch karakter van een aangelegenheid, en ook dat is een nieuwigheid, net zoals de reeds genoemde bevoegdheid tot het opstellen van het kader waarbinnen de VRT merchandising en nevenactiviteiten kan uitoefenen. Een andere belangrijke nieuwigheid is dat de voorzitter van de raad van bestuur, of één derde van de leden van de raad van bestuur, het initiatiefrecht en het voorstelrecht krijgt om, net zoals de gedelegeerd bestuurder, punten op de agenda van de raad van bestuur te plaatsen.

Dit initiatiefrecht versterkt aanzienlijk de macht van de raad van bestuur. Het betekent dat zowel de voorzitter als één derde van de leden van de raad van bestuur het recht krijgen om punten op de agenda van de raad van bestuur te plaatsen en ook het recht om voorstellen van beslissing te formuleren. Vandaag worden, op een kleine uitzondering na, beslissingen in de raad van bestuur altijd op voorstel van de gedelegeerd bestuurder genomen. Het is dus altijd de gedelegeerd bestuurder die het ontwerp voorlegt en de raad van bestuur kan ja of neen zeggen, maar de raad van bestuur kan vandaag niet zelf een voorstel

formuleren. Dat laatste wordt met de nieuwe tekst wel mogelijk gemaakt.

Wat verandert er dan in het ontwerp van decreet met betrekking tot de gedelegeerd bestuurder? Die krijgt een aantal expliciete en exclusieve bevoegdheden die opgesomd staan in het ontworpen artikel 13, §2, van de gecoördineerde mediadecreten. Dat is ook nieuw, want vandaag staat gewoon in de decreten dat de gedelegeerd bestuurder bevoegd is voor alle aangelegenheden waarvoor de algemene vergadering en de raad van bestuur niet bevoegd zijn. In de voorgestelde tekst van artikel 13, §2, krijgt hij een aantal exclusieve bevoegdheden.

De gedelegeerd bestuurder blijft uiteraard bevoegd voor het uitzendschema en het programma-aanbod van de VRT. Belangrijk is ook dat hij bevoegd is voor andere operationele beslissingen die nuttig of nodig zijn voor de goede werking van de VRT, en die niet tot de bevoegdheden behoren van de raad van bestuur. Dit nieuwe systeem, in combinatie met het VRT-Charter Deugdelijk Bestuur, zou er moeten voor zorgen dat er meer evenwicht ontstaat in de bevoegdheidsverdeling tussen de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder, zonder de autonomie en de slagkracht van het management in het gedrang te brengen. Het is immers dank zij deze autonomie van het management dat de openbare omroep zich heeft kunnen ontwikkelen tot een zeer slagkrachtige en performante omroep. Het is zeker niet de bedoeling om aan die autonomie te tornen, maar wel om een beter evenwicht met de raad van bestuur tot stand te brengen.

- De toepassing op de VRT van het comptabiliteitsdecreet

Ook de toepassing op de VRT van het comptabiliteitsdecreet wordt in het ontwerp van decreet verwerkt. Het comptabiliteitsdecreet van 7 mei 2004 houdt een regeling in van de begroting, de boekhouding, de controle inzake subsidies en de controle door het Rekenhof. Dit decreet is van toepassing op de VRT, omdat de VRT volgens de Europese wetgeving wordt beschouwd als een overheidsbedrijf. Dus worden de inkomsten en uitgaven van de VRT met de Vlaamse overheid geconsolideerd. Het is dan ook logisch dat de VRT de basisregels van de Vlaamse overheid volgt voor het voeren van de begroting en boekhouding. De VRT is echter niet alleen aan het comptabiliteitsdecreet onderworpen, maar ook aan

de wetgeving op de boekhouding en de jaarrekeningen van ondernemingen, waarmee reeds jaren wordt gewerkt.

Een nieuwigheid is ook dat de VRT de mogelijkheid krijgt om een reservefonds aan te leggen en dat te gebruiken voor de uitoefening van zijn taken. Dit moet de VRT in de mogelijkheid stellen om reserves aan te leggen en deze te gebruiken over verschillende jaren. Volgens het comptabiliteitsdecreet is dit geen enkel probleem mits een decretale machtiging. Deze machtiging wordt voorzien in het ontworpen artikel 20ter van de gecoördineerde mediadecreten.

– Toezicht op de VRT

De gemeenschapsafgevaardigde moet vandaag reeds toekijken op de uitoefening door de VRT van zijn openbare opdracht. Deze opdracht van de gemeenschapsafgevaardigde wordt in het ontwerp van decreet enigszins verruimd. Hij zal moeten toezien dat de VRT zijn activiteiten uitvoert conform de wetten, decreten, besluiten en de beheersovereenkomst.

Het toezicht van de gemeenschapsafgevaardigde wordt dus ruimer dan alleen toezicht op het uitoefenen van de openbare opdracht, en de gemeenschapsafgevaardigde zal dus bijvoorbeeld ook moeten toezicht houden of de merchandising en nevenactiviteiten van de VRT beantwoorden aan de voorwaarden van het ontworpen artikel 8.

Een tweede nieuwigheid inzake toezicht op de VRT houdt verband met de interne-auditentiteit binnen de VRT, zoals opgenomen in het in te voegen nieuwe artikel 25bis van de gecoördineerde mediadecreten. Er bestaat vandaag reeds een interne-auditfunctie binnen VRT, maar door dit artikel wordt deze interne-auditfunctie decretaal verankerd, net als het Auditcomité.

Het voorstel is dat deze interne-auditentiteit de audit zal uitvoeren voor het Auditcomité bij de raad van bestuur en voor de Auditcel bij het VRT directiecomité. Deze interne-auditentiteit zal onafhankelijk opereren van de gedelegeerd bestuurder en rechtstreeks ressorteren onder de voorzitter van het Auditcomité.

Een derde luik van de bepalingen inzake toezicht op de VRT houdt verband met de entiteit Interne Audit van de Vlaamse Gemeenschap. Deze entiteit wordt

nu ook expliciet bevoegd gemaakt voor de VRT, zoals voorzien in het in te voegen artikel 26bis in de gecoördineerde mediadecreten.

Wat zijn nu de opdrachten van deze entiteit Interne Audit van de Vlaamse Gemeenschap? Deze entiteit zal de interne controlesystemen van de VRT moeten evalueren, zal moeten nakijken of deze adequaat zijn en zal indien nodig aanbevelingen doen tot verbetering van de interne controlesystemen binnen de VRT. De entiteit zal deze taak uitoefenen via financiële audits, overeenstemmingsaudits, operationele audits en ook via onderzoeken van bedrijfsprocessen en activiteiten die vandaag nog plaatsvinden binnen de VRT. De entiteit krijgt de mogelijkheid om administratieve onderzoeken bij VRT te verrichten. Tenslotte is het belangrijk erop te wijzen dat de vertrouwelijkheid van commerciële en industriële informatie die daarbij zou aan het licht komen, uiteraard gewaarborgd wordt.

– Bedenkingen betreffende de geformuleerde opmerkingen door de Vlaamse Mediaraad

De Vlaamse Mediaraad stelde dat het maatschappelijk doel van de VRT en de formulering van de openbare omroepopdracht voor alle duidelijkheid toch best zouden ondergebracht worden in afzonderlijke bepalingen. De Vlaamse Regering is hier niet op ingegaan omdat het expliciet de bedoeling was om een verband te leggen tussen het maatschappelijk doel enerzijds en de openbare omroepopdracht anderzijds.

De Vlaamse Mediaraad merkte ook op dat het niet de opdracht van de openbare omroep kan zijn om een zo groot mogelijk publiek te bereiken, en dus een zo groot mogelijk kijkcijfer te behalen. Deze opmerking staat echter in contrast met het advies over de opdracht van de openbare omroep, waarin de Vlaamse Mediaraad stelde dat de decretale opdracht van de VRT goed omschreven is en dat er geen wijziging nodig is. Bovendien was het ook niet de bedoeling van de Vlaamse Regering om die openbare opdracht te wijzigen. Daarom werd deze opmerking niet weerhouden in het ontwerp van decreet.

De Vlaamse Mediaraad had ook een aantal opmerkingen bij het te wijzigen artikel 8 van de gecoördineerde mediadecreten over merchandising en nevenactiviteiten, waarbij twee van de drie opmer-

kingen van de Vlaamse Mediaraad zijn meegenomen in de tekst.

Ten eerste was de Vlaamse Mediaraad van oordeel dat die merchandising en nevenactiviteiten niet alleen moeten dienen ter ondersteuning van eigen, door de VRT geproduceerde programma's, maar ter ondersteuning of ter financiering van alle programma's en diensten binnen de openbare opdracht. Hiermee werd rekening gehouden, en de formulering van het bewuste artikel werd aangepast. Er wordt nu gesproken over 'de programma's uit het aanbod van de VRT'.

De Vlaamse Mediaraad suggereerde ook dat de voorwaarden voor merchandising en nevenactiviteiten inzake 'marktconformiteit' en het 'niet verstoren van de concurrentie' overlappend zijn. Volgens de Mediaraad volstaat het om te zeggen dat die activiteiten marktconform moeten gebeuren. De Vlaamse Regering gaat hier echter niet op in. Zowel marktconforme voorwaarden als het niet verstoren van de concurrentie blijven vermeld als onderscheiden criteria waaraan de merchandising en nevenactiviteiten moeten voldoen.

Zoals reeds eerder vermeld, werd de opmerking van de Vlaamse Mediaraad overgenomen over de voorafgaande goedkeuring door de raad van bestuur van een kader voor merchandising- en nevenactiviteiten. In het aangepaste voorstel van decreet komt nu duidelijker tot uiting dat de raad van bestuur niet elke individuele activiteit afzonderlijk moet goedkeuren, maar een globaal kader moet afbakenen waarbinnen die activiteiten dienen te passen.

Verder stelde de Vlaamse Mediaraad dat het initiatiefrecht van de leden van de raad van bestuur om punten op de agenda te plaatsen en voorstellen te formuleren, het risico zou kunnen inhouden dat de raad van bestuur het beleid volledig naar zich toe zou trekken, en dat die bepalingen beter zouden moeten afgestemd worden op het vennootschapsrecht. In het vennootschapsrecht wordt echter als principe de volheid van bevoegdheid voor raad van bestuur gehanteerd, terwijl in het ontwerp van decreet bewust naar een evenwicht tussen de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder wordt gestreefd. Vandaar dat de raad van bestuur maximale zeggenschap krijgt in strategische aangelegenheden. Bovendien is het wellicht ook niet zo dat de raad van bestuur het beleid volledig naar zich toe kan trekken. De gedelegeerd bestuurder heeft ook nog altijd een initiatiefrecht en

een voorstelrecht. Hij kan voorstellen aanvullen of verfijnen en hij heeft zelf ook een aantal expliciete en zelfs exclusieve bevoegdheden.

Verder adviseerde de Vlaamse Mediaraad om de bevoegdheden van de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder legistiek beter op elkaar af te stemmen. Het gaat dan om zeer technische zaken zoals bijvoorbeeld de bevoegdheid inzake communicatie en public relations die dan ook in het jaarlijks ondernemingsplan moet aan bod komen. Deze voorstellen werden in het ontwerp van decreet verwerkt.

Ook de suggestie van de Vlaamse Mediaraad om een meer algemene formulering te hanteren voor het aanwenden van middelen door de VRT uit het reservefonds, werd overgenomen. Het gaat om een decretale machtiging om een reservefonds op te richten, zodat de VRT haar reserves over verschillende jaren kan aanwenden voor het uitoefenen van haar opdrachten.

Tenslotte werd het voorstel van decreet aangepast, rekening houdend met de opmerking van de Vlaamse Mediaraad over de confidentialiteit van onderzoeken van de Interne Audit.

- Bedenkingen betreffende de geformuleerde opmerkingen door de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

De SERV merkte op dat het maatschappelijk doel van de openbare omroep expliciet en exclusief zou moeten gesitueerd worden binnen de openbare opdracht. Dit was echter reeds opgenomen in het voorontwerp van decreet.

De opmerking van de SERV over de afbakening van de merchandising en nevenactiviteiten, die quasi identiek was als de opmerking van de Vlaamse Mediaraad, werd verwerkt in het ontwerp van decreet.

De SERV hecht ook veel belang aan het vergroten van de financiële transparantie bij de openbare omroep, wat volgens de SERV in drie luiken zal moeten gewaarborgd worden. In de eerste plaats door de toepassing van het comptabiliteitsdecreet op de VRT, wat inderdaad wordt doorgevoerd. In de tweede plaats meent de SERV dat zowel de raad van bestuur alsook het management beroep moet kunnen doen op audit-ondersteuning. Vandaar dat in het ontwerp van decreet ook een Auditcel bij het VRT-directiecomité wordt ingevoerd. Tenslotte vraagt de SERV ook

enkele confidentialiteitsgaranties bij het optreden van de Interne Auditentiteit van de Vlaamse Gemeenschap ten opzichte van de VRT. Ook deze opmerking werd meegenomen in het ontwerp van decreet.

Tenslotte maakte de SERV een aantal technische opmerkingen over het op elkaar afstemmen van de bevoegdheden van de raad van bestuur en het directiecomité inzake strategische meerjarenplannen en het communicatiebeleid. Ook met deze opmerkingen werd rekening gehouden.

- Bedenkingen betreffende de geformuleerde opmerkingen door de Raad van State

De Raad van State meent dat de bevoegdheden van de raad van bestuur en gedelegeerd bestuurder met te vage begrippen worden afgelijnd, zodat het VRT-Charter Deugdelijk Bestuur in de praktijk een belangrijke rol zal moeten spelen bij de afgrenzing van de bevoegdheden.

In elk geval is de nieuwe bevoegdheidsafbakening duidelijker dan de huidige. Er worden in de nieuwe tekst, ook voor de gedelegeerd bestuurder, een aantal expliciete en exclusieve bevoegdheden opgenoemd, maar het is inderdaad de bedoeling om aan de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder een zekere verantwoordelijkheid te geven zodat zij – na onderling overleg – in het charter kunnen vastleggen hoe zij hun wederzijdse bevoegdheden in de praktijk zullen uitoefenen. Het charter zal dus inderdaad een belangrijke rol vervullen, maar dit maakt bewust deel uit van de verantwoordelijkheden die de betrokken organen krijgen.

Daarnaast uitte de Raad van State de vrees dat een aantal bepalingen uit het comptabiliteitsdecreet moeilijk zullen toegepast kunnen worden op de VRT, maar ook daar denkt de Vlaamse Regering dat de argumenten te weerleggen zijn. Er is in het verleden, ook bij de voorbereiding van de teksten, kritiek gekomen op het feit dat de VRT geen voorraden of reserves meer zou kunnen aanleggen. Dit kan natuurlijk wel, ook onder het comptabiliteitsdecreet, mits de nodige vastleggingskredieten worden geraamd in de jaarbegroting. Ook de overdracht van niet-aangewende kredieten kan gebeuren via de oprichting van een reservefonds waarvoor de VRT ook de machtiging krijgt in artikel 28ter van de gecoördineerde mediadecreten.

De Raad van State heeft ook vragen bij de combinatie van het artikel 20 van de gecoördineerde mediadecreten en het comptabiliteitsdecreet. Artikel 20 stelt

dat de VRT een boekhouding moet voeren in overeenstemming met de wetgeving inzake boekhouding en jaarrekening van ondernemingen. De Raad van State vraagt zich af of dit volledig te verenigen is met het comptabiliteitsdecreet.

De regering heeft dat laten onderzoeken, en de interne consistentie tussen die twee wetgevingen lijkt verzekerd te zijn. Zowel de wetgeving op de boekhouding en de jaarrekening van ondernemingen als het comptabiliteitsdecreet hanteren immers dezelfde basisregels. Het gaat over het feit dat bedrijven een passende boekhouding moeten voeren in relatie met de aard en de omvang van hun bedrijf, en dat zij dit moeten doen door middel van een stelsel van boeken en rekeningen met in achtname van de regel van het dubbel boekhouden. Bovendien is het ook vandaag zo dat de VRT al onderworpen is aan de wetgeving op de boekhouding en de jaarrekening van ondernemingen. Bovendien moet de VRT ook vandaag reeds de bepalingen volgen die gelden voor de VOI's en die neergelegd zijn in een besluit van de Vlaamse Regering van 21 mei 1997. De vrees die de Raad van State formuleert lijkt dus weerlegd te kunnen worden.

Na het advies van de Raad van State werden nog enkele verduidelijkingen in de tekst van het ontwerp van decreet aangebracht. Aan de formulering van de openbare opdracht werd een zin toegevoegd die bepaalt dat tot de openbare opdracht ook alle activiteiten behoren die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot de uitvoering ervan. Deze zin wijst eigenlijk op activiteiten, zoals bijvoorbeeld gebouwen, opleiding, human resources en dergelijke. Dat zijn activiteiten die de VRT wel moet verrichten om haar openbare opdracht te kunnen uitoefenen. Zonder gebouwen, zonder opleiding kan de openbare opdracht immers niet op een relevante wijze vervuld worden en dus moet dat worden beschouwd als een onderdeel van de openbare opdracht.

Tenslotte werd inzake merchandising en nevenactiviteiten bepaald dat deze moeten passen binnen een kader dat vooraf werd goedgekeurd door de raad van bestuur, zoals reeds werd uiteengezet.

2. Algemene bespreking

- Aanvullende toelichting door minister Geert Bourgeois

De *minister* voegt aan de omvattende toelichting van mevrouw Uyttendaele toe dat het, in het licht van het regeerakkoord en de verzuchtingen van de Europese

Commissie, nodig is om meer transparantie en corporate governance in te voeren in de wetgeving op de openbare omroep. Dat blijkt ook uit de vooralsnog informele contacten met de Europese Commissie over de klachtenprocedure.

– Standpunt van de heer Carl Decaluwe

De heer *Carl Decaluwe* merkt op dat in het Vlaamse regeerakkoord werd opgenomen dat in het decreetale raam voor de VRT een versterkte controlemogelijkheid op het vlak van financiële transparantie ingebouwd moet worden, onder meer wat betreft commerciële activiteiten en reclame-inkomsten. Hij verwijst ook naar de met redenen omklede motie van 2 maart 2005 van het Vlaams Parlement, waarin aan de regering werd gevraagd “een regelgeving uit te tekenen die een grotere financiële transparantie waarborgt, en die een beter evenwicht tot stand brengt in de institutionele structuren van de VRT, waarbij maximaal rekening wordt gehouden met de principes van deugdelijk bestuur”. (*Parl. St. VI. Parl. 2004-05, nr. 91/5*).

Spreker bevestigt de behoefte van de Europese Commissie om een aantal aspecten te zien actualiseren en verduidelijken, waaronder een effectief toezicht op de VRT door een onafhankelijke instantie. Dat is ondertussen gebeurd door de oprichting van de Vlaamse Regulator voor de Media. Voorts vroeg de Europese Commissie een nauwkeurige omschrijving van de publieke dienstverlening en de merchandising.

Het ontwerp van decreet creëert meer duidelijkheid in de beheersstructuur van de VRT. Er komen evenwichtige interne bestuursverhoudingen, alsook een meer democratische inspraak. Dat is belangrijk gezien de recente problemen over onder meer het voetbalcontract en Belgacom. Noch de minister, noch het parlement en zelfs niet de raad van bestuur waren op de hoogte. Het ontwerp van decreet maakt goede afspraken mogelijk die dergelijke discussies voortaan vermijden.

Ook inzake ‘corporate governance’ krijgt de raad van bestuur dankzij het ontwerp van decreet een rol en verantwoordelijkheid, evenwaardig aan andere vennootschappen en andere grote Vlaamse openbare instellingen zoals de VDAB. Strategische beslissingen over themakanalen, zoals Sporza, kunnen voortaan niet meer over het hoofd van de raad van bestuur worden genomen. Daarnaast kan de raad van bestuur voortaan ook zelf beslissingen nemen en hij hoeft niet meer exclusief op een voorstel van de

gedelegeerd bestuurder te wachten. Nieuw en positief is ook de mogelijkheid om in de raad van bestuur drie onafhankelijke deskundigen aan te duiden.

De heer Decaluwe benadrukt dat het uitdrukkelijk niet de bedoeling is de greep van de politiek op de VRT te versterken. De bevoegdheden voor de programmering en het personeelsbeleid wijzigen immers niet. Het management behoudt alle bevoegdheden om de VRT onafhankelijk te besturen, en blijft verantwoordelijk voor alle budgettaire en boekhoudkundige verrichtingen, voor de ontwikkeling van nieuwe diensten, de verbetering van de bestaande diensten, het beheer van de gebouwen, de interne en externe communicatie enzovoort. In weerwil van bepaalde insinuaties, wilden alle partijen dat zo behouden.

Spreker wijst er ook op dat de regeringscommissaris toeziet op de naleving van de openbare opdracht van de VRT en het geheel van haar activiteiten, inclusief de merchandising en de nevenactiviteiten. Deze verfijning is belangrijk. Voortaan zal de commissaris die rol meer en meer moeten concretiseren. Het ontwerp van decreet legt ook een aantal duidelijke voorwaarden op inzake merchandising en nevenactiviteiten. Bij de controle speelt trouwens ook de Vlaamse Regulator voor de Media een belangrijke rol.

Er komen ook een aantal technische wijzigingen die belangrijk zijn voor het algemene Vlaamse budgettaire beleid en voor Europa. De VRT zal onder het zogenaamde comptabiliteitsdecreet vallen. Volgens de Europese regelgeving worden de inkomsten en de uitgaven van de VRT geconsolideerd met de inkomsten van de Vlaamse overheid. Ook de interne-auditfunctie en het auditcomité, zoals ze in de statuten van de VRT staan, worden decretaal verankerd. De interne-auditdienst van de Vlaamse Gemeenschap blijft daarenboven bevoegd voor de VRT.

De heer Decaluwe concludeert dat het ontwerp van decreet de volle steun van CD&V-fractie geniet. Het is een delicaat evenwicht maar biedt de garantie voor een sterke openbare omroep, die op een normale bedrijfseconomische manier kan worden bestuurd zoals het ook in andere bedrijven en nv's van publiek recht het geval is.

– Standpunt van de heer Jurgen Verstrepen

De heer *Jurgen Verstrepen* vindt het cynisch dat, indien de VRT en de heer Mary zich inschikkelijker hadden gedragen tegenover vragen van het parlement om transparantie, dit ontwerp van decreet er misschien niet was gekomen.

Het ontwerp van decreet is degelijk, maar niet zaligmakend of volledig. Veel hangt immers ook af van de concrete implementatie en de controle. Het Vlaams Belang steunt het ontwerp van decreet, en zal evoluties met veel aandacht volgen.

– Standpunt van de heer Kris Van Dijk

De heer *Kris Van Dijk* steunt het ontwerp van decreet, en betwist het standpunt van de heer Jurgen Verstrepen dat de aanpassing van de mediadecreten niet nodig zou zijn geweest indien de VRT minder dwars had gelegen over vragen naar meer transparantie. Het ontwerp heeft niets te maken met het gedrag van individuen, maar het is noodzakelijk, gezien de Europese eisen en de criteria inzake beter bestuurlijk beleid. De regels over merchandising waren in het verleden trouwens te onduidelijk.

– Standpunt van de heer Jos Stassen

De heer *Jos Stassen* geeft toe dat hij zich heeft vergist inzake de bezwaren die hij maakte omdat de toelichting van het ontwerp van decreet door een medewerker van de minister werd gegeven, en niet door minister Bourgeois zelf. Hij heeft zelden zo'n goede en duidelijk geschematiseerde toelichting gehoord, met een duidelijk overzicht van wat er al dan niet verandert.

Veel veranderingen betreffen de decretale verankering van bestaande toestanden. De VRT tracht immers nu reeds zo goed mogelijk de principes van deugdelijk bestuur toe te passen. Dat doet trouwens iedere onderneming. Het ontwerp van decreet zal dus de werking van de VRT niet fundamenteel veranderen.

Een van de basisprincipes is de transparantie, die nog nooit zo is groot geweest als vandaag. Dat is volgens de heer Stassen de verdienste van een aantal leden van de commissie Media, de heer Decaluwe op kop. Het kan echter altijd beter. Er is bij de VRT eindelijk meer openheid gegroeid, zodat de commissieleden bij het laatste werkbezoek bij de VRT bijvoorbeeld een overzicht kregen van de kostprijs per zender, per kanaal, en van de verbouwingen van de VRT-gebouwen. Tot voor kort werden deze gegevens onder het bedrijfsgeheim gecatalogiseerd. De transparantie, opgelegd in het ontwerp van decreet, is dus een decretale verankering van de reeds bestaande situatie. Zo

kan het parlement voortaan over alle relevante gegevens beschikken.

De comptabiliteit is een technische kwestie die volgens de heer Stassen geen problemen zal veroorzaken. Ook wat de scheiding van de commerciële nevenactiviteiten en de opdrachten van de openbare omroep betreft, zal er niet veel veranderen.

– Standpunt van mevrouw Margriet Hermans

Volgens mevrouw *Margriet Hermans* houdt het ontwerp van decreet rekening met de bezorgdheid van een grote meerderheid van de commissie over de rol van de VRT in het groeiende en concurrentiële medialandschap. De parlementsleden hadden in het verleden absoluut geen zicht op de commerciële activiteiten van de VRT. De situatie was onhoudbaar geworden, en er moest iets aan gedaan worden.

De VLD is zeer gelukkig met dit ontwerp van decreet. Het geeft duidelijk uitvoering aan het Vlaams regeerakkoord inzake transparantie en een versterkte controlemogelijkheid op de commerciële activiteiten van de VRT. Door de leden van de raad van bestuur meer verantwoordelijkheid te geven, zullen zij efficiënter werken en zich minder gefrustreerd voelen.

Het ontwerp van decreet geeft ook uitvoering aan de met redenen omklede motie van 2 maart 2005, waarin het Vlaams Parlement aan de regering vraagt “een regelgeving uit te tekenen die een grotere financiële transparantie waarborgt, en die een beter evenwicht tot stand brengt in de institutionele structuren van de VRT waarbij maximaal wordt rekening gehouden met de principes van deugdelijk bestuur” (*Parl. St. VI. Parl. 2004-05, nr. 91/5*).

Het komt er voor mevrouw Hermans op aan om, rekening houdend met de specificiteit van de VRT als overheidsinstelling en als publieke omroep, het VRT-decreet in overeenstemming te brengen met de principes van ‘corporate governance’ zoals die ook in de privésector gangbaar zijn. Dat wordt gerealiseerd door de wijziging van de bevoegdheidsverdeling van de raad van bestuur tegenover de gedelegeerd bestuurder. De raad van bestuur krijgt een duidelijk agenderingsrecht en meer inspraak in de merchandising en nevenactiviteiten. Bovendien wordt de VRT voortaan onderworpen aan het comptabiliteitsdecreet en wordt het toezicht van de gemeenschapsafgevaardigde uitgebreid. De auditfunctie en het auditco-

mité worden decretaal verankerd. Tot slot wordt de VRT mee onderworpen aan de interne audit van de Vlaamse Gemeenschap.

Spreker besluit dat de VLD gelukkig is met de hoognodige aanpassingen die het ontwerp van decreet realiseert binnen het snel veranderende medialandschap. De Vlaamse Gemeenschap zorgt zo voor de inschakeling van de overheidsinstelling VRT in een brede tendens van meer transparantie en controle die ook in de private sector opgang maakt. Inzake deugdelijk bestuur heeft de Vlaamse Gemeenschap immers een voorbeeldfunctie ten aanzien van de privésector.

– Standpunt van de heer Bart Caron

De heer *Bart Caron* wijst er op dat met voorliggend ontwerp van decreet het regeerakkoord en de Europese regels geïmplementeerd worden in de Vlaamse regelgeving. Het levert een belangrijke bijdrage tot een evenwichtig en een goed bestuur van de VRT. Het schept financiële transparantie en regelt het probleem van de merchandising. Een aantal stappen die de VRT de voorbije jaren zelf gezet heeft bij zijn toelichting over de financiële resultaten, worden nu ook verankerd in een decreet. Dat is belangrijk voor de parlementaire controle en voor een goed bestuur.

De spreker wijst op twee spanningsvelden. Er is de discussie tussen de noodzakelijke autonomie van een openbare omroep enerzijds en de politieke verantwoordelijkheid anderzijds. Wat nu ter tafel ligt, komt absoluut tegemoet aan de noodzakelijke autonomie en heeft tegelijkertijd de rol van de politiek daartegenover nauwkeuriger gepositioneerd. Het biedt dus een uitstekende synthese.

Daarnaast is er de verhouding tussen de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder. Het Cultuurpact ligt aan de basis van de politisering van de raad van bestuur van de VRT. Daar kan vandaag echter niet aan getornd worden. Maar de mogelijkheid om experts toe te voegen aan de raad van bestuur noemt de heer Caron alvast een stap in de goede richting. Overigens wijt de spreker de moeilijke verhouding tussen de gedelegeerd bestuurder en de raad van bestuur van de VRT precies aan de regels die het Cultuurpact ter zake oplegt. Het is hoe dan ook belangrijk dat de gedelegeerd bestuurder op het vlak van strategische beslissingen zijn rol kan spelen, net als de raad van bestuur, en dat hij exclusieve bevoegdheden heeft inzake personeel en programmering. Die exclu-

sieve bevoegdheden zijn in dit decreet verankerd. Dat is belangrijk voor de toekomst.

– Standpunt van de heer Dany Vandenbossche

De heer *Dany Vandenbossche* wijst er op dat de VRT een naamloze vennootschap van publiek recht is, die afwijkt van de regels op de vennootschap, met name in de verhouding tussen de gedelegeerd bestuurder en de raad van bestuur. De raad van bestuur van de VRT is zeer bijzonder. Hij bestaat niet enkel uit mensen die hun vennootschap gunstig gezind zijn. Sommige vertegenwoordigers streven er integendeel naar om de openbare omroep als vennootschap te ondermijnen. Daarom heeft men in de oorspronkelijke decreten meer bevoegdheden toegekend aan de gedelegeerd bestuurder dan bij een gewone naamloze vennootschap het geval is.

Een discussie over de samenstelling van de raad van bestuur heeft inderdaad geen enkele zin omdat, zoals de heer Caron terecht schetste, het Cultuurpact zeer strikt omschrijft hoe de raad van bestuur van de openbare omroep moet worden samengesteld, en dat is inderdaad volgens de politieke krachtsverhoudingen. Het gevolg is dus een politiek samengestelde raad van bestuur. Dat is echter geen onoverkomelijk probleem: de raden van bestuur van andere culturele instellingen functioneren immers niet beter of niet slechter dan die van de VRT.

Toen het oorspronkelijke VRT-decreet werd geschreven, zat de toenmalige BRT volgens de heer Vandenbossche in een verdrukkingspositie tegenover de toen nog zeer jonge commerciële omroep VTM. Die situatie is in de loop van de jaren evenwel totaal veranderd: van marktvolger is de VRT marktleider geworden. Dat zorgt voor spanningen. De verhouding tussen de VMMA en de VRT vindt men bovendien in Europa bijna nergens terug, omdat het monopolie van de openbare omroep hier zeer lang bewaard bleef, en het monopolie van de commerciële zender, als commerciële zender, lang overeind bleef.

De heer Vandenbossche weerlegt ook de kritiek van de heer Verstrepen dat het decreet tot stand kwam naar aanleiding van specifieke handelingen van de gedelegeerd bestuurder. Uit de discussie blijkt dat men soms de neiging heeft om de gedelegeerd bestuurder te vermengen met de vennootschap. Dat kan de bedoeling niet zijn. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat men op lange termijn vindt dat de verhou-

ding tussen de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder precies moet zijn zoals in een normale nv en dat de bevoegdheden van de raad van bestuur nog worden uitgebreid. Het kan niet de bedoeling zijn om de huidige gedelegeerd bestuurder in zijn werking, die trouwens vruchten afwerpt, te fnuiken.

De spreker meent dat er een redelijke verhouding is gevonden tussen de bevoegdheden van de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder. Naarmate men instellingen meer autonomie verleent, wordt de verhouding tussen het politieke bedrijf – het parlement – en de betrokken instellingen er niet eenvoudiger op. Het al dan niet goed functioneren van de raad van bestuur heeft niets te maken met zijn politieke samenstelling maar hangt af van zijn individuele bestuurders. Decreten of statuten worden immers zelden gebruikt bij de reguliere werkzaamheden van een raad van bestuur, maar vooral wanneer er conflicten ontstaan.

De heer Vandebossche benadrukt dat het niet de bedoeling van het ontwerp van decreet is om conflicten in te bouwen. Hij had in het recente verleden soms de indruk dat bepaalde vragen die in het parlement over de VRT gesteld werden, eigenlijk in de raad van bestuur moesten worden gesteld. Soms is er inderdaad weinig of geen communicatie tussen de raad van bestuur en het parlement. De raad van bestuur kan, en moet, samen met de gedelegeerd bestuurder, de VRT besturen. Het is niet aan het parlement om dat te doen.

Met die bedenkingen in het achterhoofd, zal de heer Vandebossche het ontwerp van decreet goedkeuren.

- Discussie over de politieke samenstelling van de raad van bestuur, de verhouding met de gedelegeerd bestuurder en de vraag naar meer transparantie

Een cruciaal element is voor de heer *Jos Stassen* de verhouding tussen de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder. Gezien zijn vennootschapsrechtelijke verantwoordelijkheden en vanuit het oogpunt van deugdelijk bestuur, is het normaal dat een raad van bestuur uitgebreide bevoegdheden heeft, en een gedelegeerd bestuurder slechts afgebakende bevoegdheden. Als men de context niet kent, zou men kunnen zeggen dat de bevoegdheden van de raad nog niet ruim genoeg zijn. De raad van bestuur is echter

samengesteld op basis van de politieke samenstelling van het Vlaams Parlement. Die politieke samenstelling maakt dat niet alle leden even loyaal zijn tegenover de VRT. Een aantal vertegenwoordigers, aangeduid door het Vlaams Belang, handelen niet altijd volgens de belangen van de vennootschap van welke raad van bestuur zij lid zijn.

De heer *Jurgen Verstrepen* wijst er op dat het Vlaams Belang met zijn positie binnen de raad van bestuur weinig impact heeft op het beleid, en dat er door die raad niet veel gelekt wordt. Het is integendeel de gedelegeerd bestuurder zelf die de partijvoorzitters contacteert en berichten naar de pers lekt. De e-mails die hij verstuurt zijn uitdrukkelijk niet gericht aan het Vlaams Belang. De andere partijen weten waarover het gaat, het Vlaams Belang niet. De heer *Stassen* kletst dus uit zijn nek, aldus de heer *Verstrepen*.

De heer *Jos Stassen* vindt het niet normaal dat een lid van de raad van bestuur ongestraft een klacht kan indienen tegen zijn eigen organisatie. De heer *Leen* heeft dat een paar keer gedaan. In een normale vennootschap stapt de persoon in kwestie dan op, of wordt door de vennootschap bedankt. De spreker heeft het over dit soort feiten, niet over het lekken van dossiers.

De heer *Johan Deckmyn* merkt op dat een vertegenwoordiger van Groen! in de raad van bestuur van de haven van Gent zich ook niet altijd conformeert aan de mening en de strategie van die raad.

Volgens de heer *Jos Stassen* is een gemeentelijk havenbedrijf een andere organisatie dan een nv van bestuurlijk recht. De raad van bestuur van de VRT is volgens het decreet samengesteld, en onderworpen aan het vennootschapsrecht. Daarbij doen zich problemen voor. De principes van deugdelijk bestuur, die logischerwijze binnen een vennootschap als de VRT moeten gelden, kunnen niet zomaar toegepast worden omdat er minstens één en waarschijnlijk twee mensen binnen de raad van bestuur zich als een soort onderzeeër gedragen. Dat is het politieke probleem.

Voor de heer *Jurgen Verstrepen* mag de politiek helemaal uit de VRT wordt gegooid, maar dat gebeurt niet. Hij noemt het verhaal van de onderzeeërs larie en apekool. Waarschijnlijk zonder medeweten van de raad van bestuur wordt aan Telenet gevraagd om interactieve concurrentiële toepassingen en projecten af te remmen zolang de VRT niet klaar is met zijn volledige ‘roll-out’ en een aantal interactieve toepas-

singen op Telenet. Is dat dan deugdelijk bestuur? Het voorliggende ontwerp van decreet is, zelfs daarvoor, noodzakelijk. Spreker is graag bereid tot een discussie over de leden van het Vlaams Belang in de raad van bestuur, zelfs op zijn weblog, maar daar gaat deze bespreking eigenlijk niet over.

De heer *Jos Stassen* wijst erop dat het ontwerp van decreet een nieuwe verhouding uittekent tussen de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder, waarbij een aantal bevoegdheden van de raad van bestuur worden uitgebreid. Het is een feit dat een aantal leden van de raad van bestuur in het verleden de belangen van hun organisatie niet altijd hebben behartigd. Dat is een groot probleem, dat zich zal blijven voordoen, zeker als de raad van bestuur veel meer vertrouwelijke informatie krijgt. Als de raad van bestuur meer bevoegdheden krijgt, zullen alle leden zich verantwoordelijk moeten gedragen, in het belang van de organisatie. En dat wordt een groot probleem.

De heer *Carl Decaluwe* wijst op het kader dat de heren Caron en Vandenbossche hebben geschetst. Het Cultuurpact is er, en moet worden nageleefd. Maar het is inderdaad ook belangrijk om te benadrukken dat de VRT een nv van publiek recht is en dat alle bestuurders zich moeten houden aan een deontologische code. Als een bestuurder lekken organiseert, kan hij daarvoor gestraft worden. Een decreet kan echter enkel het juridische kader vastleggen, en kan geen verplichtingen opleggen inzake groepsdynamica om aan de leden van de raad van bestuur op te leggen om met elkaar samen te werken, ten gunste van de openbare omroep.

Het is inderdaad niet de bedoeling om een decreet op het lijf van een bepaalde persoon te schrijven. Maar het is voor de heer Decaluwe wel belangrijk dat voor het bekomen van essentiële informatie in het kader van het controlerecht van elk parlementslid, niet telkens een ware veldslag moet worden uitgevochten. In de vorige regeerperiode kreeg het parlement zelfs niet de lijst van de productiehuisen die voor de VRT werkten. Over belangrijke strategische beslissingen moeten de raad van bestuur én het parlement – in de lijn van het regeerakkoord – vragen kunnen stellen. Het gaat tenslotte om een nv van publiek recht, die werkt met zeer veel belastinggeld.

De heer Decaluwe meent dat de gewijzigde verhouding tussen de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder wellicht slechts invloed zal hebben op een beperkt aantal belangrijke strategische beslis-

singen. Het gaat helemaal niet over de politiek die weer macht wil krijgen over de VRT, of ook niet over personen. Nagenoeg elk parlementslid wil een sterke openbare omroep. Maar die omroep mag niet al te marktversturend werken, en moet een evenwicht bewaren met de andere spelers op de markt. In die essentiële beslissingen moet de raad van bestuur meer dan vroeger een rol kunnen spelen. De interne audit en de externe controle zijn een nuttig instrument tot zelfbescherming binnen de openbare omroep. Dat is essentieel voor het goed functioneren ervan. Hopelijk zullen de raad van bestuur en het management in de nieuwe verhouding optimaal kunnen samenwerken. Dat zou zeer positief zijn voor de openbare omroep.

De heer *Jurgen Verstrepen* vindt de bekommernis van de heer Vandenbossche terecht, maar een parlementslid moet inderdaad ook vragen kunnen stellen over het optreden van de VRT. Als de nodige informatie niet door de VRT zelf wordt verstrekt, moet dat maar via een initiatief in het parlement. Als de overheid een openbare omroep financiert, moet ze immers ook inzage kunnen hebben in de werking daarvan. Tot nu toe was er helaas een gebrek aan transparantie en aan informatieverstrekking.

Volgens de spreker werden er in het verleden belangrijke strategische beslissingen genomen die een impact hadden op de volledige mediamarkt, zonder medeweten van de raad van bestuur. Dat is te wijten aan een bepaalde managementstijl. Het ontwerp van decreet zit dus in de goede richting. De spreker is het ermee eens dat een vergelijking met een raad van bestuur van een gewone nv niet opgaat: een openbare omroep is nog altijd, en steeds meer, atypisch. De discussie gaat dus niet zozeer over de raad van bestuur. Het probleem was net dat die te weinig werd ingelicht en te weinig middelen had om het management tot de orde te roepen, en dat gaat dan niet enkel om de leden van het Vlaams Belang.

– Antwoord van minister Geert Bourgeois op de geformuleerde opmerkingen

De minister vindt het belangrijk dat er, over de partijgrenzen heen, een grote gelijkgezindheid bestaat over het ontwerp van decreet, zij het met accentverschillen. Het ontwerp moest er komen ten gevolge van de bepalingen in het regeerakkoord en de met redenen omklede motie van 2 maart 2005, die aandringen op transparantie en afdoende controleme-

chanismen. Europa zou Vlaanderen overigens ook tot een dergelijk decreet verplicht hebben. De minister meent dat de oprichting van de Vlaamse Regulator voor de Media ook zal bijdragen tot de versterking van de parlementaire controle. Het jaarverslag van de VRT zal getoetst worden door een onafhankelijke instantie, zoals Europa dat ook wil. Daardoor zal het parlement beter ingelicht zijn over het behalen van de performantiemaatstaven. De minister hoopt dat dit zal kunnen bijdragen tot een verfijning van de taken die het parlement aan de publieke omroep wil geven.

De minister heeft overigens vastgesteld dat de transparantie reeds is toegenomen. De jaarverslagen worden gedetailleerder en verscherpen de controle-mogelijkheid van de aandeelhouder: de zes miljoen Vlamingen die in het Vlaams Parlement zijn vertegenwoordigd.

Het ontwerp van decreet consolideert inderdaad een aantal bestaande praktijken, maar bevat ook nieuwe elementen. De VRT kan geen EVA worden: het blijft een nv van publiek recht met een statuut sui generis. De VRT zit niet in een BBB-structuur. Was de nv een EVA geworden, dan moest er niet in bijzondere regels over onder meer auditing voorzien worden. Nu moeten een aantal zaken decretaal verankerd worden, zoniet zou de VRT niet onder het transparante comptabiliteitsdecreet vallen en zou er een gebrek zijn op het vlak van de interne auditing door de Vlaamse Gemeenschap.

De minister beklemtoont ook dat de regels van goed bestuur en het nastreven van het evenwicht absoluut niets te maken hebben met de persoon van de gedelegeerd bestuurder. Elke gedelegeerd bestuurder zal nu eenmaal zijn eigen stijl hebben. De minister merkt bij de heer Mary een grote gedrevenheid voor de belangen van de VRT, en dat is ook zijn taak. Het zou fout zijn om het decreet aan te passen telkens een nieuwe gedelegeerd bestuurder aantreedt. Zelfs als het decreet nog eens moet aangepast worden, dan mag dat zeker niet zijn om alle regels van een gewone vennootschap te laten toepassen. De autonomie van het management blijft bovendien in een aantal wezenlijke aangelegenheden heel duidelijk overeind, zoals in het personeelsbeleid en bovenal in de programmering. Het ontwerp van decreet is dus niet ingegeven vanuit het streven naar een politieke greep op de gedelegeerd bestuurder. De exclusieve bevoegdheden van het management worden zelfs bewust decretaal ingeschreven.

Op de opmerkingen over de raad van bestuur antwoordt de minister dat de samenstelling inderdaad

een gevolg is van het Cultuurpact. Het is echter niet zo dat mensen, aangeduid door politieke partijen, per definitie hun taak niet goed vervullen of het vennootschapsbelang niet beschermen. Het is de taak van politici om de raad van bestuur goed te laten functioneren. Het is daarom belangrijk dat nu met een schone lei kan worden begonnen, dat alle bestuurders onafhankelijk kunnen handelen, en dat de mogelijkheid bestaat om bijkomend drie onafhankelijke bestuurders aan te duiden vanwege hun deskundigheid. Beslissingen worden trouwens steeds bij democratische meerderheid genomen. De minister is het dus niet eens met de bedenkingen van de heer Stassen. Bezwaren tegen individuele gedragingen mogen de invoering van een concept van goed bestuur niet in de weg staan. Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid nemen.

Volgens de minister moeten er nu veelvuldiger strategische beslissingen genomen worden. Momenteel worden de strategische beslissingen bepaald door de politici, namelijk in de beheersovereenkomst en in de decreten. Maar een organisatie zoals de VRT moet geregeld bijkomende beslissingen nemen. Daar is dus een vacuüm. Een theoretische oplossing bestaat erin om de beheersovereenkomst om de haverklap aan te passen met addenda. De minister is daar geen voorstander van, want dat vertraagt de besluitvorming. Het medialandschap evolueert dermate snel dat snelle beslissingen nodig zijn. Daarvoor moet er een instrumentarium zijn. Dat neemt trouwens niet weg dat de operationele en de programmaleiding in handen blijven van het management.

De bestuurders van de VRT zijn trouwens aangeduid om het vennootschapsbelang te dienen. Ze moeten zich aan meer houden dan aan een deontologische code. Als ze fouten maken, kunnen ze daarvoor zelfs burgerlijk aansprakelijk gesteld worden. Bestuurders die de statuten of de vennootschapswet schenden, kunnen hoofdelijk aansprakelijk gesteld worden. Elke gemandateerde, ook diegene die politiek werd aangeduid, moet beseffen dat hij de vennootschap moet besturen en dat heeft consequenties. Het enige belang dat hij voor ogen moet houden, is het vennootschapsbelang.

De minister herhaalt dat het de bedoeling is om een raam te scheppen voor een autonome, sterke en performante publieke omroep. Zeker in het tijdperk van de digitalisering is het, gezien de mondialisering en individualisering, belangrijk dat de omroep de eigen identiteit, de eigen cultuur, het gemeenschapsbelang en de sociale binding benadrukt. Het nieuwe raam moet voldoen aan de eisen van Europa dat een sterke

scheiding tussen de publieke taken en de nevenactiviteiten van de openbare omroep oplegt. Daarom wordt de transparantie over die taken decretaal verankerd. De openbare omroep mag merchandising- en nevenactiviteiten ontplooiën maar moet duidelijk maken wat die activiteiten precies inhouden, en wie de beslissingen neemt. Ook de financiële stromen moeten duidelijk zijn. Zo kan iedereen nagaan of de openbare omroep conform de regels werkt.

Goed bestuur, Europese normen, transparantie zijn steeds wederkerende criteria die door het volledige parlement gesteund worden. De minister is blij met de grote eensgezindheid. De kleinere bemerkingen en bedenkingen mogen de goedkeuring van het ontwerp niet tegenhouden. De volgende grote stap die moet worden genomen is het afsluiten van een nieuwe beheersovereenkomst.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1

Dit artikel wordt zonder opmerkingen unaniem aangenomen met 14 stemmen.

Artikel 2

De heer *Jurgen Verstrepen* vindt dat paragraaf 2 onduidelijk is, en te veel ruimte biedt voor interpretatie. De commentaar bij de artikelen vermeldt: “Inhoudelijk worden de bepalingen van de bestaande mediadecreten ter zake grotendeels ongewijzigd gelaten.” Dat is echter een gemiste kans. Bepalingen als “een zo groot mogelijk aantal mediagebruikers” laten immers te veel interpretatieruimte. Bedoelt men hiermee het marktaandeel, het kijkcijfer of nog iets anders? De definities in de huidige beheersovereenkomst inzake de strategie van de VRT zijn begrijpelijker, maar het is zeer de vraag of de omschrijvingen van de beheersovereenkomst boven het decreet staan.

In het ontwerp van decreet leest de heer *Verstrepen* dat de VRT een leidinggevende rol moet spelen maar ook dat de VRT de technologische ontwikkelingen moet volgen. Dat is momenteel al een groot discussiepunt en er wordt voor de toekomst geen duidelijkheid gecreëerd. Het artikel kon eenvoudiger, duidelijker en rechtlijniger geformuleerd worden. De beheers-

overeenkomst zal allicht een en ander nauwkeuriger omschrijven, maar ook het fundament, het decreet, zou meer duidelijkheid en minder interpretatieruimte moeten bieden.

De heer *Carl Decaluwe* ziet geen tegenstrijdigheden in het voorbeeld van de heer *Verstrepen*. Een openbare omroep kan perfect de technische evoluties volgen en in Vlaanderen een leidinggevende rol trachten op te nemen. Hij denkt trouwens dat niet de omroepen maar wel de operatoren de grote technologische evoluties zullen leiden. Binnen 15 jaar zullen de operatoren en de programmamakers de show volledig leiden.

Mevrouw *Margriet Hermans* is blij met het specifieke programma-aanbod voor “bepaalde bevolkings- en leeftijdsgroepen”, maar vindt het spijtig dat dit “meer in het bijzonder” gericht is op “kinderen en jongeren”, en ook niet op de senioren. Senioren zijn vaak eenzaam. Televisie is soms hun grootste vriend. Het zijn trouwens massale kijkers. Ook in de opsomming “sport, eigentijdse educatie, eigen drama en ontspanning” zou ze sport liever laatst vermeld zien staan. De andere aspecten zijn voor haar belangrijker.

De heer *Jurgen Verstrepen* had uit vorige discussies begrepen dat ook de heer *Decaluwe* niet echt voorstander was van een openbare omroep die de technologische evoluties leidt. Dat zou immers leiden tot marktontwrichting. De terechte opmerking van mevrouw *Hermans* over de doelgroepen raakt de essentie. Er staat dat het programma-aanbod op een aangepaste manier moet gericht worden “op bepaalde bevolkings- en leeftijdsgroepen, meer in het bijzonder kinderen en de jeugd”. Waarom is de ene wel gespecificeerd en de andere niet?

De spreker vindt nog een mooie tegenstelling: “De beoogde doelgroepen moeten voldoende ruim zijn en ze moeten door de programma’s in kwestie ook worden bereikt.” Ook dat is vaag. De bepaling “zo ruim mogelijke doelgroep” wordt door de programmamakers immers gebruikt om hun marktaandeel te bepalen zoals hen best uitkomt. VT4 hanteert dergelijke strategie. Eerst werd het totale marktaandeel bepaald; nu nog enkel het aandeel van de doelgroep. Kortom, er is te veel interpretatieruimte. Dat heeft voorheen tot discussies in het parlement geleid die er eigenlijk niet thuishoren. De bepalingen kunnen trouwens net zo goed gelden voor een commerciële omroep. Wat is dan nog het specifieke van een commerciële omroep?

Mevrouw *Margriet Hermans* antwoordt dat er wel een nuance moet zijn. Het is de bedoeling dat de openbare omroep zoveel mogelijk doelgroepen aanspreekt, terwijl commerciële omroepen zich kunnen focussen op een segment van de markt.

De heer *Jurgen Verstrepen* beaamt dat, maar vraagt waarom hier dan de commercieel meest interessante groep voor de mediawereld gespecificeerd is. Als het de bedoeling is om zoveel mogelijk doelgroepen te bereiken moeten er inderdaad ook andere vernoemd worden, zoals senioren, die commercieel helemaal niet zo interessant zijn.

De minister beklemtoont dat het een politieke keuze is van de meerderheid om de openbare opdracht te behouden. Het is niet opportuun om dat nu te wijzigen. De huidige omschrijving sluit aan bij het regeerakkoord. Dat gaat voor een sterke, kwalitatieve openbare omroep. Het is evident dat het maatschappelijke doel ruim is. Dat vindt men ook terug in elke maatschappelijke vennootschap. Men mag niet over elk woord vallen. Het ruime doel wordt vertaald in de beheersovereenkomst en het ondernemingsplan. Een gedetailleerde omschrijving zou betekenen dat het decreet telkens moet worden gewijzigd als er nieuwe klemtonen aangebracht worden.

De minister zal zich niet uitspreken over welke doelgroep commercieel het meest interessant is. Omroepen richten zich vaak tot de 12- tot 45-jarigen, maar de minister hoort vaak dat de vijftigplussers het meest kapitaalkrchtig zijn. Dat is echter een zaak van de commerciële omroepen. In het ontwerp staat uitdrukkelijk dat het programma-aanbod op een aangepaste manier moet worden gericht op bepaalde bevolkings- en leeftijdsgroepen. Het is niet omdat hier kinderen en jongeren als voorbeeld aangehaald worden, dat er geen andere groepen kunnen worden bepaald in de beheersovereenkomst. De minister wil echter ook waarschuwen tegen de segmentering. De publieke omroep richt zich tot de hele bevolking, moet mensen sociaal verbinden, moet de identiteit versterken. Het mag geen allegaartje worden van digitale themakanalen voor bepaalde groepen.

De opdracht wordt duidelijk afgebakend in artikel 2, §2: “Als openbare omroep heeft de VRT de opdracht een zo groot mogelijk aantal mediagebruikers te bereiken met een diversiteit aan hoogkwalitatieve programma’s die de belangstelling van de mediagebruikers wekken en eraan voldoen.” Dat betekent niet dat de openbare omroep uitsluitend gebonden

is door kijkbereik. Integendeel de bepaling “met een diversiteit aan hoogkwalitatieve programma’s” nuanceert dat.

De minister benadrukt dat de VRT altijd de opdracht heeft gehad om het voortouw te nemen in de technologische ontwikkeling. Hij corrigeert het citaat van de heer Verstrepen. Er staat niet “de VRT volgt de technologische ontwikkeling”, maar wel “de VRT volgt de technologische ontwikkelingen op de voet”. Dat wijzigt dus niet, de VRT moet zijn kijkers en luisteraars de recentste toepassingen kunnen aanbieden. Dat gebeurt totnogtoe tot ieders tevredenheid. De formulering kan allicht anders, maar een goede beheersovereenkomst kan dat verduidelijken.

Artikel 2 wordt aangenomen met 9 stemmen bij 5 onthoudingen.

Artikelen 3 tot en met 4

Beide artikelen worden zonder opmerkingen unaniem aangenomen met 14 stemmen.

Artikel 5

De heer *Stefaan De Clerck* heeft geen problemen met de merchandising maar heeft wel een aantal vragen. Wat gebeurt er als een activiteit niet zelfbedruipend is? Wie is dan verantwoordelijk? Hoe ver gaat het criterium marktconform? De resultaten zijn moeilijk te meten. Moet men per definitie meerdere mensen aanspreken? Moeten de principes van de overheidsopdrachten toegepast worden? Een nv van publiek recht moet die immers quasi volledig toepassen.

Nevenactiviteiten kunnen volgens de toelichting ook digitale diensten zijn. Er zijn echter onnoemelijk veel mogelijkheden. In artikel 5 (het aangepaste artikel 8 van de mediadecreten) staat immers dat het vastleggen van de algemene strategie van de VRT de verantwoordelijkheid is van de raad van bestuur. Er wordt expliciet verwezen naar de digitale diensten. In artikel 10, §2, 2°, staat dat de gedelegeerd bestuurder de productontwikkeling bepaalt. Productontwikkeling is echter ook de ontwikkeling van de digitale diensten. Wat is de juiste interpretatie van een en ander?

De heer *Jurgen Verstrepen* merkt op dat met de merchandisingactiviteiten alle activiteiten bedoeld worden die gericht zijn op het behalen van het voordeel

uit de bekendheid van programma's uit het aanbod van de VRT. Dat betekent dat de VRT ook voor aangekochte Amerikaanse, commerciële kijkcijferkanonnen, die deel uitmaken van het aanbod, nevenactiviteiten mag ontwikkelen. Als de VRT de rechten verwerft, mogen dus commerciële producten van om het even welk programma worden ontwikkeld.

De minister antwoordt dat de contracten met de productiehuisen kunnen bepalen dat de nevenrechten ook overgenomen worden door de VRT.

De heer *Jurgen Verstrepen* meent dat de rechten ook gescheiden kunnen zijn. De merchandising van de BBC verloopt heel anders en beperkt zich tot de eigen producten.

Volgens mevrouw *Margriet Hermans* zullen er in praktijk steeds een aantal commerciële restricties gelden. De buitenlandse firma's zijn bedreven in het afsluiten van contracten waarbij ze zelf de grootste voordelen in handen houden. Dit zal dus nooit dezelfde impact hebben als de eigen producties.

De heer *Jurgen Verstrepen* geeft het voorbeeld van de VRT die de rechten van de Simpsons koopt.

Minister Bourgeois antwoordt dat er geen straf staat op het gebrek aan zelfbedruipendheid. Maar als de VRT dat vaststelt, moet hij het betreffende product wel afvoeren. Een goed businessplan is natuurlijk noodzakelijk. De raad van bestuur bepaalt ook het kader. Er is dan ook geen tegenspraak met de passus in artikel 10 waar de heer De Clerck naar verwijst, dat het management instaat voor de productontwikkeling. De raad van bestuur zal niet over elk product apart een uitspraak doen; maar wel het kader van merchandising- en nevenactiviteiten bepalen. De productontwikkeling is dan weer een taak van het management.

De minister stelt verder dat de nevenactiviteiten aanvankelijk wel beperkt werden tot de eigen producties van de VRT. Maar de VRT heeft terecht opgemerkt dat hij ook rechten verwerft op producties uit het buitenland of van andere productiehuisen. Hij moet dus de kans krijgen om ook daarop producten te ontwikkelen. Verder vestigt de minister de aandacht op punt a) van het gewijzigde artikel 8 van de mediadecreten: "De activiteiten hebben als doel de programma's uit het aanbod van de VRT en diensten binnen de publieke opdracht te ondersteunen, de verspreiding ervan te faciliteren of de kost van het aanbieden ervan te verlichten".

Nevenactiviteiten zijn inderdaad andere dan merchandising, zo stelt de minister. Die bestaan immers ook. Er worden evenementen, concerten en digitale producten aangeboden.

De heer *Stefaan De Clerck* informeert naar de afbakening van de marktconformiteit. De overheidsmiddelen mogen immers niet aangewend worden om producten op de markt te brengen die niet marktconform zijn. Hij gaat er ook van uit dat men de markt consulteert als men een eigen product wil begeleiden met merchandising, en dat iedereen de kans krijgt om aan die acties deel te nemen.

De minister antwoordt dat de VRT bij het voeren van commerciële activiteiten de Belgische en de Europese regels inzake mededinging moet naleven. Vandaar ook de scheiding tussen de publieke en de niet-publieke opdracht van de VRT. Als men commercieel op de markt gaat, moet men de regels naleven die voor alle spelers gelden. Als die geschonden worden, kan daar ook rechterlijk tegen opgetreden worden. De VRM zal in bepaalde mate ook toezicht kunnen houden op de naleving van de decreten. Daarnaast houden gespecialiseerde rechtbanken en autoriteiten daar toezicht op, tot en met de Europese Commissie, die kan nakijken of de Europese mededingingsregels niet geschonden worden.

De heer *Carl Decaluwe* merkt op dat, naast de VRM, ook de gemeenschapscommissaris een specifieke controletaak heeft gekregen. Spreker vindt het ook belangrijk dat er telkens een businessplan wordt opgesteld als men nieuwe projecten lanceert. De vraag is of elk businessplan door de raad van bestuur moet worden goedgekeurd, maar het moet in elk geval kunnen getoetst worden.

Mevrouw *Margriet Hermans* vraagt wat er gebeurt als de VRT beslist om een dochtermaatschappij op te richten die louter op merchandising gebaseerd is. Wat gebeurt er bijvoorbeeld als de VRT met overheidsgeld een product aankoopt om dat nadien in zijn dochtermaatschappij te commercialiseren?

De minister wijst er op dat het nieuwe artikel 8 van de mediadecreten in zijn geheel moet gelezen worden. Het bepaalt uitdrukkelijk dat dit soort activiteiten maar kan als ze samenhangen met, en deel uitmaken van een kader dat vooraf door de raad van bestuur goedgekeurd is. Inderdaad moet niet elk productplan apart aan de raad van bestuur worden voorgelegd, maar de activiteiten moeten wel ontwikkeld worden binnen het kader dat de raad van bestuur schetst.

Dochtermaatschappijen, zoals bijvoorbeeld de VAR, moeten de regels naleven die voor alle spelers op de markt gelden: ze moeten de regels van loyale concurrentie en de wet op handelspraktijken respecteren en mogen niet verkopen met verlies. Europa ziet daar evenzeer op toe. De minister bevestigt dat de bevoegdheid van de gemeenschapsafgevaardigde uitgebreid is tot toezicht op alle activiteiten van de VRT in het kader van de geldende wetgeving. Er is dus een meervoudig toezicht: door de Europese Commissie, de gemeenschapscommissaris, de VRM, en de gewone rechtbanken en autoriteiten.

Ter stemming voorgelegd wordt artikel 5 unaniem aangenomen met 14 stemmen.

Artikel 6

Dit artikel wordt zonder opmerkingen unaniem aangenomen met 14 stemmen.

Artikel 7

Mevrouw *Margriet Hermans* informeert hoe de minister de praktische werking ziet van de drie gecoöpteerde bestuurders. Hebben zij enkel een adviseerende opdracht of kunnen ze ook mee stemmen?

Minister Bourgeois antwoordt dat de aanstelling van deskundigen geen verplichting is. De raad van bestuur beslist of hij die al dan niet doorvoert. In het decreet wordt wel bepaald welk soort bestuurders het moeten zijn: ze moeten gekozen worden wegens hun “aantoonbare expertise inzake het mediabeleid of het bedrijfsbeleid”. Als men onafhankelijke bestuurders aantrekt, moeten ze dus ook werkelijk een meerwaarde betekenen voor de raad van bestuur. Ze worden dan ook volwaardig lid van de raad van bestuur.

Op de vraag van mevrouw *Hermans* of dat verenigbaar is met het Cultuurpact, antwoordt de minister dat de Raad van State daar geen enkele opmerking over gemaakt heeft. De mogelijkheid wordt gecreëerd dat onafhankelijke deskundige bestuurders bijdragen tot de besluitvorming. De raad van bestuur moet de opening aangrijpen die nu gecreëerd is naar onafhankelijkheid en deskundigheid.

De heer *Stefaan De Clerck* merkt op dat het hoofdkenmerk van deze deskundige bestuurders, hun onafhankelijkheid, niet in het decreet wordt vermeld. Het

gaat toch wel degelijk om het type van de onafhankelijke bestuurder?

De minister bevestigt dat met klem: ze worden niet aangeduid door het parlement.

De heer *Stefaan De Clerck* wijst erop dat men het binnen de raad van bestuur gauw op een akkoord kan gooien om van elke strekking een bepaalde ‘onafhankelijke’ bestuurder aan te duiden.

De minister repliceert dat dat absoluut zou indruisen tegen de geest van het decreet. Als de raad van bestuur onafhankelijke bestuurders aanstelt, moet dat gebeuren op een verantwoordelijke manier en met respect voor het decreet.

De heer *Jurgen Verstrepen* deelt de bekommernis van de heer *De Clerck* over de onafhankelijkheid. Hij vraagt waarom de meerderheid hierover geen amendement indient.

De heer *Dany Vandebossche* verwijst naar de memoerie van toelichting bij het ontwerp van decreet dat geen twijfel laat bestaan over de gewenste deskundigheid en onafhankelijkheid.

De minister bevestigt dit, en wijst erop dat ook bij de huidige commissiebespreking dit opzet heel duidelijk wordt weergegeven.

Artikelen 8 tot en met 9

Deze artikelen worden zonder opmerkingen unaniem aangenomen met 14 stemmen.

Artikel 10

De heer *Stefaan De Clerck* merkt op dat de gedelegeerd bestuurder bevoegd is voor de productontwikkeling. De productontwikkeling van een bedrijf is zeer strategisch, en bepalend voor de toekomst van een bedrijf. Hoe valt dat te rijmen met de strategische verantwoordelijkheid van de raad van bestuur?

Minister Bourgeois stelt dat dit moet gelezen worden in het licht van wat in de aanhef van §2 staat: “De gedelegeerd bestuurder is belast met en exclusief bevoegd voor volgende taken van operationeel bestuur van de VRT”. De ontwikkeling van een nieuw themakanaal is bijvoorbeeld geen product

in de zin van dit artikel. Een nieuw themakanaal behoort tot de strategie: die wordt vastgelegd in de beheersovereenkomst of zal het voorwerp uitmaken van een beslissing van de raad van bestuur.

Artikel 10 wordt unaniem aangenomen met 14 stemmen.

Artikelen 11 tot en met 14

Deze artikelen worden zonder opmerkingen unaniem aangenomen met 14 stemmen.

4. Eindstemming

Het ontwerp van decreet tot wijziging van sommige bepalingen in titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005, wordt unaniem aangenomen met 14 stemmen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Johan VERSTREKEN Dany VANDENBOSSCHE
